

DETERGENTIDE KOOSTISAINETE ANDMEBAAS

2007. aasta jaanuari redaktsioon

B-osa

Kriitiline lahjendusmäär

Kriitiline lahjendusmäär arvutatakse järgmise valemi järgi:

$$CDV = 1000 * \sum doos(i) * DF(i) / TF(i)$$

Doos (i) = Koostisaine i doos, väljendatuna grammides ühe pesukorra kohta või mõnedel juhtudel grammidena toote 100 grammi kohta.

DF(i) = koostisaine i lagunevustegur.

TF(i) = koostisaine i mürgisustegur.

DID LOENDISSE MITTEKUULUVATE KOOSTISAINETE PARAMEETERITE MÄÄRAMISE KORD

Reeglina tuleb loetletud parameetreid kasutada kõikide DID loendis loetletud koostisainete puhul. Erandiks on lõhna- ja värvained, mille puhul tunnustatakse täiendavate testide tulemusi (vt A-osa joonealust märkust).

DID loendisse mittekuuluvate koostisainete korral toimitakse järgmiselt.

Mürgine mõju veekeskkonnas

Euroopa ökomürgise süsteemis arvutatakse CDV_{tox} kroonilise mürgisuse ja krooniliste ohutustegurite alusel. Kui kroonilise toime katsetulemused ei ole kättesaadavad, tuleb kasutada ägedat mürgisust ja ohutustegurit.

Kroonilise mürgisuse tegur ($TF_{krooniline}$)

Arvuta iga troofilise taseme jaoks selle keskmine väärtus (kalad, koorikloomad või vetikad), kasutades kinnitatud testi tulemusi kroonilise mürgisuse kohta. Kui ühes troofilises tasemes asuva liigi kohta on kasutusel mitu testitulemust, tuleb esmalt arvutada keskmine väärtus kõnealuste liikide kohta ning saadud keskmisi väärtusi tuleb kasutada kõnealuse troofilise taseme keskmise väärtuse arvutamisel.

Kroonilise mürgisuse tegur ($TF_{krooniline}$) on arvutatud troofiliste tasemete väikseim keskmine väärtus.

Kroonilise mürgisuse tegurit ($TF_{krooniline}$) tuleb kasutada kriitilise lahjendusmäära kriteeriumi arvutamisel.

Ägeda mürgisuse tegur ($TF_{äge}$)

Arvuta iga troofilise taseme jaoks selle keskmine väärtus (kalad, koorikloomad või vetikad), kasutades kinnitatud testi tulemusi ägeda mürgisuse kohta. Kui ühes troofilises tasemes asuva liigi kohta on kasutusel mitu testitulemust, tuleb esmalt arvutada keskmine väärtus kõnealuste liikide kohta ning saadud keskmisi väärtusi tuleb kasutada kõnealuse troofilise taseme keskmise väärtuse arvutamisel.

Ägeda mürgisuse tegur ($TF_{äge}$) on arvutatud troofiliste tasemete astmete väikseim keskmine väärtus.

Ägeda mürgisuse tegurit ($TF_{äge}$) tuleb kasutada kriitilise lahjendusmäära kriteeriumi arvutamisel.

Ohutustegur:

Ohutustegur (SF) sõltub testitud troofiliste tasemete arvust ning kroonilise toime testitulemuste kättesaadavusest. SF määratakse kindlaks järgmiselt:

Andmed	Ohutustegur (SF)	Mürgisustegur (TF)
1 lühiajaline L(E)C50	10000	Mürgisus/10000
2 lühiajalisest L(E)C50 liikide puhul, mis esindavad kahte troofilist taset (kalad ja/või koorikloomad ja/või vetikad)	5000	Mürgisus/5000
Vähemalt 1 lühiajaline L(E)C50 1. põhikomplekti iga kolme troofilise taseme puhul	1000	Mürgisus/1000
Üks pikaajaline NOEC (kalad või koorikloomad)	100	Mürgisus/100
Kaks pikaajalist NOEC liikide puhul, mis esindavad kahte troofilist taset (kalad ja/või koorikloomad ja/või vetikad)	50	Mürgisus/50
Pikaajaline NOEC vähemalt kolme liigi puhul (tavaliselt kalad, koorikloomad ja vetikad), mis esindavad kolme troofilist taset	10	Mürgisus/10

- Põhikoosseis, mille alusel testitakse ainete mürgist toimet veeorganismidele, koosneb ägeda mürgisuse testidest kalade, vesikirpude ja vetikatega.

Lagunevustegurid

Lagunevustegur määratakse kindlaks järgmiselt:

Tabel 1: Lagunevustegur (DF):

	DF
Kergesti biolagunev (*)	0,05
Kergesti biolagunev (**)	0,15
Iseloomulikult biolagunev	0,5
Püsiv	1

(*) Kõik pindaktiivsed ained või muud koostisained, mis koosnevad reast homologidest ning mis vastavad testi lõpliku lagunevuse nõudele, kuuluvad kõnealusesse klassi, sõltumata 10-päevase akna kriteeriumi täitmisest.

(**) 10-päevase akna kriteerium ei ole täidetud.

Anorgaaniliste koostisainete jaoks määratakse DF kindlaks vastavalt täheldatud lagunevusmääradele. Kui koostisaine laguneb 5 päeva jooksul: DF=0,05 15 päeva jooksul: DFT=0,15 või 50 päeva jooksul: BT=0,5.

Biolagunevus anaeroobsetes tingimustes

Koostisaine peab olema liigitatud ühte kõnealusesse ühendite klassi:

Kategooria	märke
Anaeroobselt biolagunematu, st testitud ja biolagunevus puudub.	-
Anaeroobselt biolagunev, st testitud ja biolagunevus leitud või mitte testitud, kuid tõendatud	+

analoogia põhjal jne.	
Anaeroobset biolagunevust ei ole testitud	O

Biolagunevus aeroobsetes tingimustes

Koostisaine peab olema liigitatud ühte kõnealusesse ühendite klassi:

Kategooria	märkend
Kergesti biolagunev	R
Iseloomulikult biolagunev, kuid mitte kergesti biolagunev	I
Püsiv	P
Aeroobset biolagunevust ei ole testitud	O

Mittelahustuvad anorgaanilised koostisained

Kui anorgaaniline koostisaine lahustub vees väga aeglaselt või on vees lahustumatu, tuleb see ära märkida esitatavas dokumendis.